

www.pwc.is

Sveitarfélagið Árborg

Endurskoðunarskýrsla 2019

.....
Maí 2020

pwc

Bæjarstjórn Sveitarfélagsins Árborgar

bt. Helga S. Haraldssonar, forseta bæjarstjórnar

Við höfum lokið endurskoðun okkar á ársreikningi Sveitarfélagsins Árborgar fyrir árið 2019.

Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum sveitarfélagsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðunin var framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg vissa fáiast um að reikningsskilin séu án verulegra annmarka. Endurskoðunin, sem tekur mið af mati okkar á mikilvægi einstakra þátta og áhættu, felur í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og upplýsingar sem fram koma í reikningsskilunum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð reikningsskílananna og mat á framsetningu þeirra í heild.

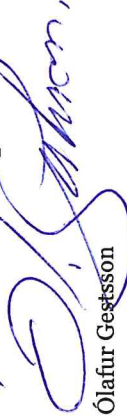
Í skýrslu þessari fjöllum við almennt um störf okkar við endurskoðun ársreikningsins og niðurstöður hennar. Skýrslan er einungis ætluð bæjarstjórn og bæjarstjóra og er ekki hluti af áritun okkar á ársreikninginn.

Endurskoðun byggist m.a. á góðu samstarfi við stjórnendur og starfsmenn sveitarfélagsins og veittu þau okkur alla þá aðstoð sem við óskuðum eftir og brugðust vel við ábendingum okkar. Við færum þeim okkar bestu þakki fyrir gott samstarf.

Virðingarfyllst,

Selfossi, 27. maí 2020

PricewaterhouseCoopers ehf.

Ólafur Gestsson

löggtur endurskoðandi

Sveitarfélagið Árborg
PwC

Ólafur Gestsson

Löggtur endurskoðandi

S: 840 3434

Netfang: olafur.gestsson@pwc.com

Elin Jónsdóttir

Löggtur endurskoðandi

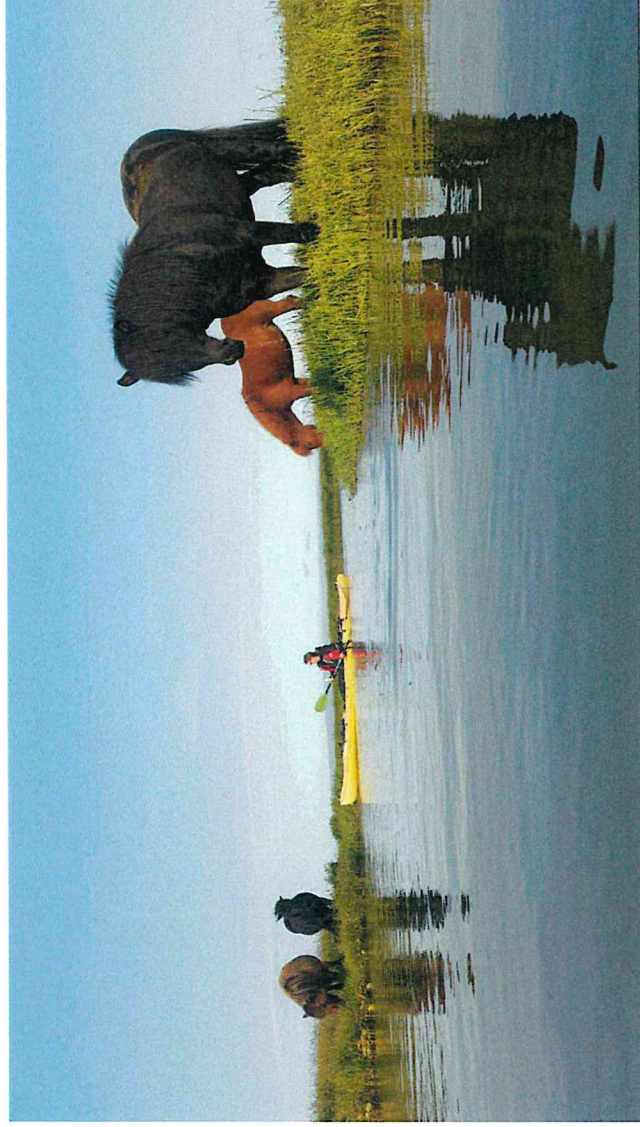
S: 893 3435

Netfang: elin.jonsdottir@pwc.com

Afrit: Gísli Halldór Halldórsson, bæjarstjóri
maí 2020

Efnisyfirlit

Sérstök
umfjöllunarefni
bls. 4

1

Áhættumat og
áherslur
bls. 8

2

Innra efirlit og
upplýsingatækni
bls. 14

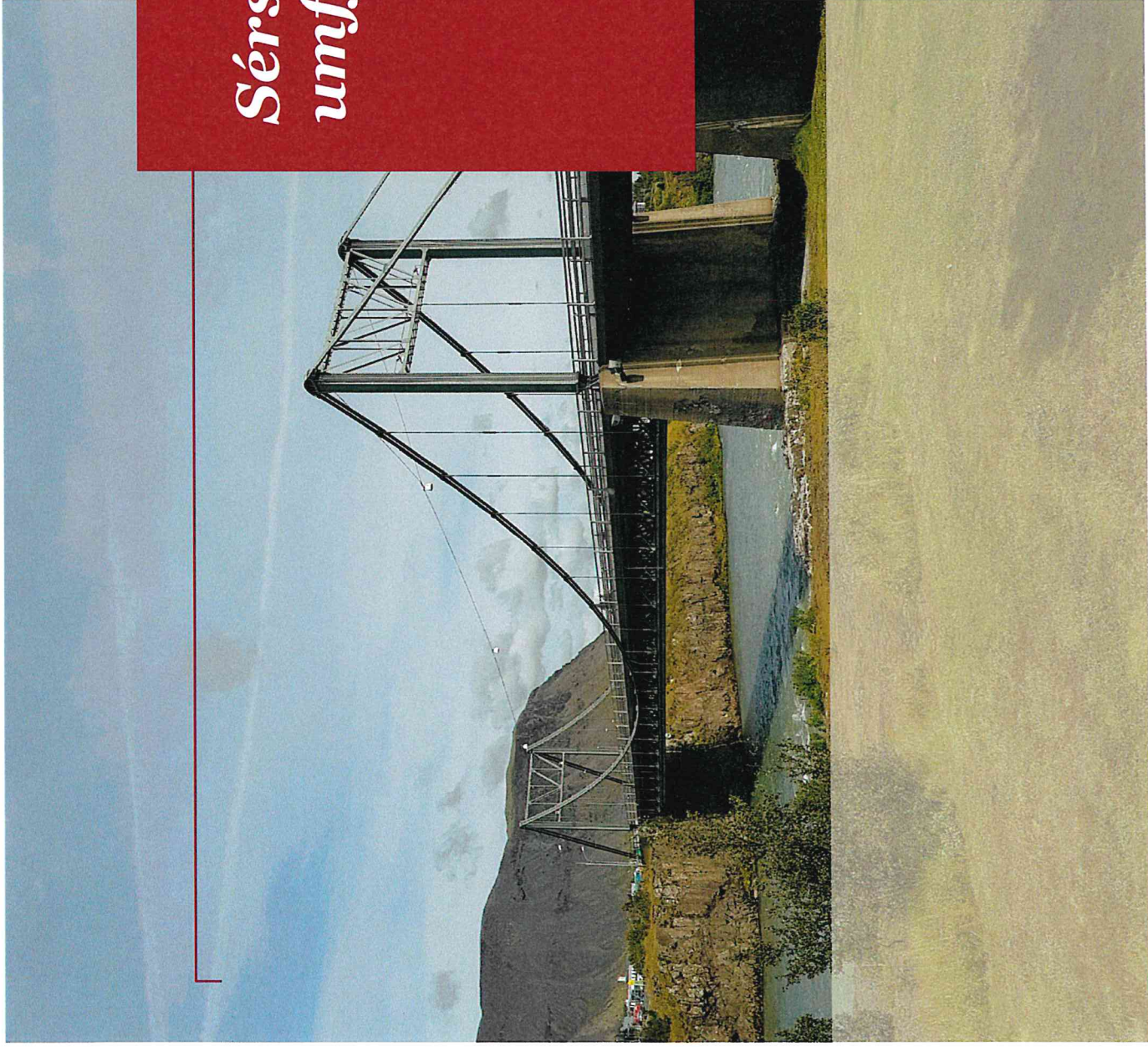
3

Viðaukar
bls. 17

4

*Sérstök
umfjöllunarefni*

1

1. Sérstök umfjöllunarefni

Niðurstaða endurskoðunar

Álit okkar kemur fram í áritun okkar á ársreikning Sveitarfélagsins Árborgar og er fyrirvaralaust. Í áltí okkar kemur fram: „Það er álit okkar að ársreikningur Sveitarfélagsins Árborgar gefi glögga mynd af afkomu sveitarfélagsins á árinu 2019, fjárhagsstöðu þess 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningskilareglur og að skýrsla bæjarsjórnar hafi að geyma þær upplýsingar, komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum, sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.”

Langtímalán og fjárhagsleg staða sveitarfélagsins

Ársreikningurinn er gerður miðað við grunnforsendur um rekstrarhæfi. Við viljum fjalla hér stuttlega um nokkur atriði tengd fjárhagsstöðu sveitarfélagsins.

a. Heildarskuldir og skuldbindingar. Samkvæmt efnahagsreikningi sveitarfélagsins, A og B hluta, í árslok 2019 nema heildarskuldir og skuldbindingar 13.284,8 mkr. og hafa hækkað um 979,7 mkr. frá árslokum 2018.

b. Skuldaviðmið. Samkvæmt gildandi reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga þá skal tryggja að sveitarfélög séu fjárhagslega sjálfbær. Til að ná því markmiði mega heildarskuldir og skuldbindingar A- og B- hluta í reikningsskilum ekki vera hærri en sem nemur 150% af reglulegum tekjum samkvæmt reikningsaðferðum sem lýst er í reglugerðinni. Skuldaviðmið A og B hluta Sveitarfélagsins Árborgar í árslok 2019 er 118,3% en var 122,6% í lok árs 2018.

c. Veltufjárhlutfall. Veltufjárhlutfall A og B hluta í árslok 2018 var 0,66 en hefur lækkað í 0,63 í árslok 2019. Veltufjárhlutfall, reiknast sem hlutfall veltufjármuna og skammtímaskulda, kennitalan sýnir hversu líklegt er að sveitarfélagið standi straum af skuldum sem þurfa að greiðast á komandi ári. Venjulega þykir eðlilegt að gera kröfu til þess að hlutfall þetta sé hærri en einn, annars er hættu á að sveitarfélagið geti lent í greiðsluerfiðleikum þar sem veltufé dugir ekki fyrir skammtímaskuldum.

d. Eiginfjárhlutfall. Eiginfjárhlutfall A og B hluta er 29,2% í árslok 2019 en var 28,7% í árslok 2018.

1. Sérstök umfjöllunarefni

Lýkilatriði endurskoðunar

Þar sem Sveitarfélagið Árborg flokkast sem eining tengd almannahagsmunum vegna skráðra verðbréfa sinna ber okkur að gera grein fyrir lýkilatriðum endurskoðunarinnar í áritun okkar.

Við ákvörðun á lýkilatriðum endurskoðunar metum við hvaða atriði tóku mestan tíma í endurskoðunarvinnu okkar, voru flóknust í úrvinnslu og vörðuðu mikilvæga liði í ársreikningnum.

Í ársreikningi Sveitarfélagsins Árborgar höfum við metið lífeyrisskuldbindingu sveitarfélagsins lýkilatriði endurskoðunar og vísum við í áritun okkar varðandi endurskoðun hennar, sjá viðauka II.

Lífeyrisskuldbinding

Afallin lífeyrisskuldbinding í árslok og breyting á henni á árinu var skoðuð með yfirferð á útreikningum frá tryggingastærðfræðingi. Heildarskuldbinding A og B hluta nam í árslok 2.091,6 mkr. Þar af 114,5 mkr. vegna Selfossvéitna. Skuldbindingin hafði hækkað úr 2.003,2 mkr. eða sem nemur 88,5 mkr. en greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga á árinu námu 103,1 mkr.

Arður frá vatnsveitu

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið sendi sveitarfélagum bréf, dagsett 13. nóvember 2019 þar sem vísað er í minnisblað um –Gjaldskrá vatnsveitna og fjármagnskostnað-. Þar kemur fram að sveitarfélögum er ekki heimilt að greiða sér arð úr rekstri vatnsveitna. Í ársreikning 2019 er tekjurfærður arður frá vatnsveitu að fjárhæð 77,8 mkr. Hagsmunaaðilar eru ekki sammála túlkun ráðuneytisins. Ekki liggur fyrir skýr lagaheimild fyrir sveitarfélög til tóku arðs úr vatnsveitum.

Innra eftirlit

Innra eftirlit er skilgreint sem allar þær reglur sem komið er á og aðgerðir sem bæjarstjórn eða stjórnendur viðhafa til þess að tryggja að rekstrarleg markmið eða önnur markmið í starfsemi sveitarfélagsins náist. Traust innra eftirlit einkennist af því að vera vel skilgreint, beinast að tilteknum markmiðum og vera eðlilegur þáttur í reglulegri, daglegri vinnslu á hvaða sviði sem er. Vísað er í kafla 3 hér á eftir varðandi innra eftirlit sveitarfélagsins.

Stjórnsýslukönnun

Í samræmi við 72. gr. sveitastjórnalaga nr. 138/2011 skulu endurskoðendur sveitarfélaga „kanna hvort fullnægjandi heimildir hafi verið fyrir útgjöldum og hvort almenn stjórnsýsla sveitarfélags og einstakar ákvarðanir af hálfu þess séu í samræmi við reglur um fjármál sveitarfélags, ábyrga fjármálastjórn og upplýsingaskyldu sveitarfélaga.“

Þetta var gert meðfram endurskoðuninni ásamt því að farið var sérstaklega yfir hvort bókhald, ársreikningar og fjárhagsáætlun sveitarfélagsins væri í samræmi við reglugerð nr. 1212/5012 um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga. Við gerum engar athugasemdir við stjórnsýslu sveitarfélagsins en viljum benda á mikilvægi þess að vanda til verka við gerð fjárhagsáætlana og nýta það sem eftirlitstæki með þróun raunkostnaðar.

Einnig var farið yfir reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga. Farið var yfir skuldahlutfall og skuldaviðmið.

1. Sérstök umfjöllunarefni - staðfestingar og lagabreytingar

Staðfestingar stjórnenda

Stjórnendur munu fyrir undirritun ársreiknings undirrita sérstakt yfirlýsingabréf til að staðfesta ýmsar upplýsingar í tengslum við reikningsskilin sem erfið er að staðfesta með öðrum hætti. Dæmi um slíkt eru ábyrgðarskuldbindingar, málaferli sem geta haft áhrif á reikningsskilin og reikningsliðir sem fylgir sérgreind áhætta varðandi mat og framsetningu í ársreikningi. Afrit af staðfestingabréfi er í viðauka I.

Óhæði

Samkvæmt siðareglum endurskoðenda og lögum um endurskoðendur er okkur skylt að staðfesta við ykkur að við séum óháðir endurskoðendur gagnvart sveitarfélaginu. Við höfum með bréfi til bæjarsjórá dags. 17. desember 2019 staðfest að við erum óháðir endurskoðendur gagnvart Sveitarfélaginu Árborg eins og siðareglur starfsstéttarinnar og lög kveða á um. Engin breyting hefur orðið þar á til dagsins í dag.

Atburðir eftir lok reikningsskiladags Covid-19

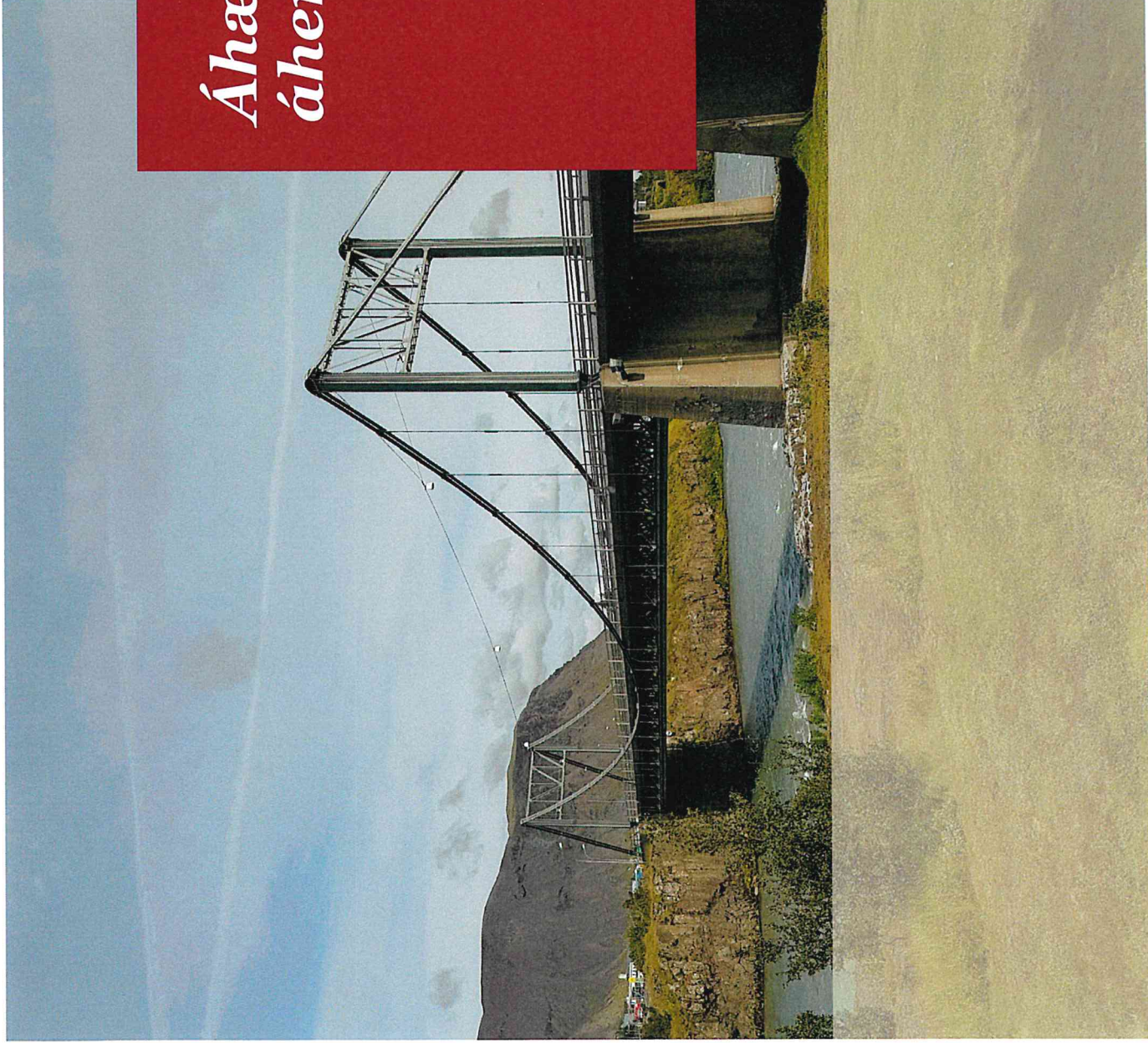
Við höfum verið í samskiptum við bæjarsjórá og fjármálastjóra vegna mögulegra áhrifa COVID-19 á rekstur og efnahag Sveitarfélagsins Árborgar og óskað eftir mati á áhrifum COVID-19. Eins og kemur fram í skýrslu stjórnar þá er það mat bæjarsjórnar að áhrifin á rekstur verða allnokkur, m.a. vegna lægri tekna, frestun gjaldþaga og aukinna útgjalda. Eftir samráð okkar við áhættustjóra PwC er teymið þeirra skoðunar að hvorki sé þörf á ábendingu né fyrirvara í áritun endurskoðanda á ársreikning 2019.

Lögfræðileg álitaeefni

Við höfum fengið staðfestingu frá lögmanni sveitarfélagsins að honum sé ekki kunnugt um möguleg málaferli.

Áhættumat og áherslur

2

2. Áhættumat og áherslur

Mat á áhættu og mikilvægi eru grundvallarþættir sem horft er til við skipulagningu og framkvæmd endurskoðunar. Þetta merkir að við beinum sjónum okkar sérstaklega að áhættusömum og verulegum liðum í reikningsskilunum. Leitast er við að skipuleggja endurskoðunina með skilvirkni í huga. Liður í því er að taka mið af eftirlitsumhverfi félagsins eins og kostur er. Lögð er áhersla á að yfirfara ferla í tengslum við gerð reikningsskilanna og verulega liði innan þeirra, markmið með þessari yfirferð er m.a. að afla upplýsinga um eftirlitsaðgerðir stjórnenda.

Sviksemishætta er einn af þeim þáttum sem horft er til við áhættumat. Sviksemi m.t.t. reikningsskilanna er annað hvort tengd blekkjandi reikningsskilum eða óheimilli ráðstöfun eigna. Við mat á hættunni á sviksemi er almennt horft til þriggja meginþátta sem oftast eru til staðar þegar sviksemi uppgötvað, þeir eru:

- Hvati, viðkomandi aðili/aðilar eru undir þrýstingi eða annarri hvatningu.
- Tækifæri, myndast vegna aðstæðna, t.d. ófullnægjandi eftirlit, ófullnægjandi aðgreining starfa, víótækjar heimildir.
- Viðhorf, viðkomandi aðili/aðilar réttlæta sviksemi. Afstaða eða gildi þeirra sem eiga í hlut hjálpa til við að réttlæta óheimilaleika.

Við vekjum athygli á að gengið er út frá þeirri meginforsendu að reikningsskilin séu án rangfærslna vegna sviksemi. Endurskoðun er ekki sviksemisrannsókn. Hlutverk endurskoðandans hvað varðar sviksemi er að öðlast nægjanlega vissu um að reikningsskilin í heild séu án verulegra rangfærslna sem rekja má til sviksemi.

Hættan á að stjórnendur sniðgangi eftirlitsaðgerðir er almennt skilgreind áhætta m.t.t. sviksemi, sama á við um tekjuskráningu.

Verulegir liðir í reikningsskilum eru áhersluþættir í endurskoðun. Við endurskoðun Sveitarfélagsins Árborgar höfum við horft sérstaklega til tekna, launa, rekstrarfármuna og skulda við lánastofnanir Þetta eru umfangsmestu liðirnir í reikningsskilunum.

Matskenndir liðir eru einnig sérstakur áhersluþáttur við endurskoðun. Í reikningsskilum Sveitarfélagsins Árborgar er mat á lífeyrisskuldbindingu verulegur matskenndur liður. Aðrir matskenndir liðir eru mat á óinnheimtum skatttekjum og mat á niðurfærslu skammtímakrafna og verðbréfa.

2. Áhættumat og áherslur

Í tengslum við skipulagningu endurskoðunarinnar höfum við skilgreint helstu áhættuatriði. Endurskoðunaraðgerðir taka mið af þessu áhættumati. Í töflunni hér fyrir neðan er yfirlit um helstu áhættur, endurskoðunaraðgerðir og niðurstöður endurskoðunarinnar.

Áhættuþáttur	Endurskoðunaraðgerðir	Niðurstaða
Sniðganga stjórnenda gagnvart eftirlitsumhverfi Stjórnendur hafa möguleika á að sniðganga eftirlitsaðgerðir bæði m.t.t. ráðstöfunar eigna og færslna í fjárhagsbókhalda. Vegna eðlis málsins er áhætta vegna þessa skilgreind í tengslum við endurskoðun allra félaga.	<ul style="list-style-type: none">Endurskoðun verulegra færslna, leiðréttinga og óvenjulegra færslnaGreiningaraðgerðir/færsluskoðun, sjá nánar bls. 12 og 13Endurskoðun reikningshaldslegs mats stjórnendaGagnaendurskoðun allra helstu liða reikningsskiðanna	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til sniðgöngu stjórnenda gagnvart eftirliti.
Tekjuskráning Hættan á að tekjur séu skráðar án tilvistar eða á röngu tímabili.	<ul style="list-style-type: none">Fara yfir að skatttekjur séu í samræmi við úthlutun ríkisins.Greining á flæði tekjufærslna, sjá nánar bls 12Prófa hvort lotun tekna sé í samræmi við reikningskilareglur	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til að tekjur séu rangar.
Varanlegir rekstrarfjármunir Hætta á rangri skráningu á varanlegum rekstrarfjármunum	<ul style="list-style-type: none">Yfirfara eignfærslur ársinsYfirfara afskriftir ársinsFramkvæma sjálfstæða útreikninga á verðmati lóða og lendna	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til ofmats varanlegra rekstrarfjármuna.

2. Áhættumat og áherslur

Áhættuþáttur	Endurskoðunaraðgerðir	Niðurstaða
Skuldir við lánaðstofnanir Hættan á að langtímaskuldir félagsins séu ekki færðar í samræmi við undirliggjandi samninga.	<ul style="list-style-type: none">• Yfirfara lánasamninga• Utanaðkomandi staðfestingar lánaðstofnana• Endurútreikningur verðbóta í árslok• Greiningaraðgerðir vaxtagjalda	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til frávíks vegna skulda við lánaðstofnanir.
Lífeyrisskuldbinding Hættan á vanmati lífeyrisskuldbindingar.	<ul style="list-style-type: none">• Beint fyrirspurnum til tryggingarstærðfræðings• Forsendur útreikninga skoðaðar• Greiðslur ársins skoðaðar	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til að lífeyrisskuldbinding sé vanmetin.
Laun Hætta á að laun séu ekki færð í samræmi við undirliggjandi samninga.	<ul style="list-style-type: none">• Launakerfi yfirfarið• Samþykktarferli launa yfirfarið• Gagnaendurskoðun launakostnaðar	Endurskoðun okkar hefur ekki leitt í ljós atriði sem benda til að laun séu rangt færð.

2. Áhættumat og áherslur Tekjuskráning, niðurstaða greininga

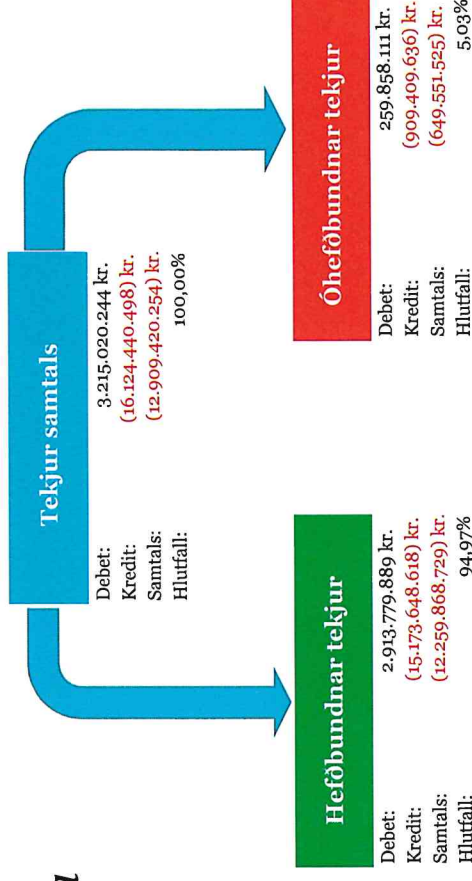
Endurskoðun rekstrartekna, greining á tekjuflæði

Hluti af endurskoðun okkar á tekjum Sveitarfélagsins Árborgar er framkvæmd með prófunum á heildartekjuflæði sveitarfélagsins. Áður en prófun er framkvæmd er eðlilegt flæði tekjufærslna skilgreint með aðstoð stjórnenda. Allar færslur sem ekki fara hina hefðbundnu leið eru skilgreindar óhefðbundnar (e. Non-standard) og teknar til sérstakrar skoðunar ef um verulegar fjárhæðir er að ræða.

Flæði færslanna er síðan rakið á viðeigandi efnahagslykla, í flestum tilfellum skammtímakröfur, og þaðan á handbært fé. Þessi greining veitir umtalsverða vissu fyrir tekjuskráningu sveitafélagsins og nær yfir mun stærri hluta af heildartærslufjölda heldur en hefðbundin gagnaendurskoðun.

Eins og meðfylgjandi mynd sýnir þá eru hefðbundnar færslur um 94,97% heildarfærslna á tekjur. Óhefðbundar færslur sem greindar voru útskýrist einna helst af innri leigu milli stofnanna innan sveitarfélagsins.

Greiningin sýnir þó að þrátt fyrir að færslur séu hefðbundnar eru þær myndaðar af verulegum debet- og kreditstöðum, sem gefur til kynna að flækjustig í færslum er umtalsvert.

Næsta skref greiningarinnar er að greina flæði færslna frá skammtímakröfum á mótbókun sem í flestum tilfellum ætti að vera uppgjör á skammtímakröfu með handbæru fé.

Hjá Sveitarfélaginu Árborg hafa 94,97% tekna hefðbundið uppgjör með handbæru fé. Færslur, þar sem uppgjör nettast ekki á móti handbæru fé eru m.a. reiknuð innri vinna.

Við prófun okkar kom því ekkert í ljós sem bendir til að tekjur sveitarfélagsins séu ranglega færðar.

2. Áhættumat og áherslur Greiningar á gagnasafni í heild

Eðlislæg sviksemisáhætta - Sniðganga stjórnenda gagnvart innra eftirliti og innlaunstekna

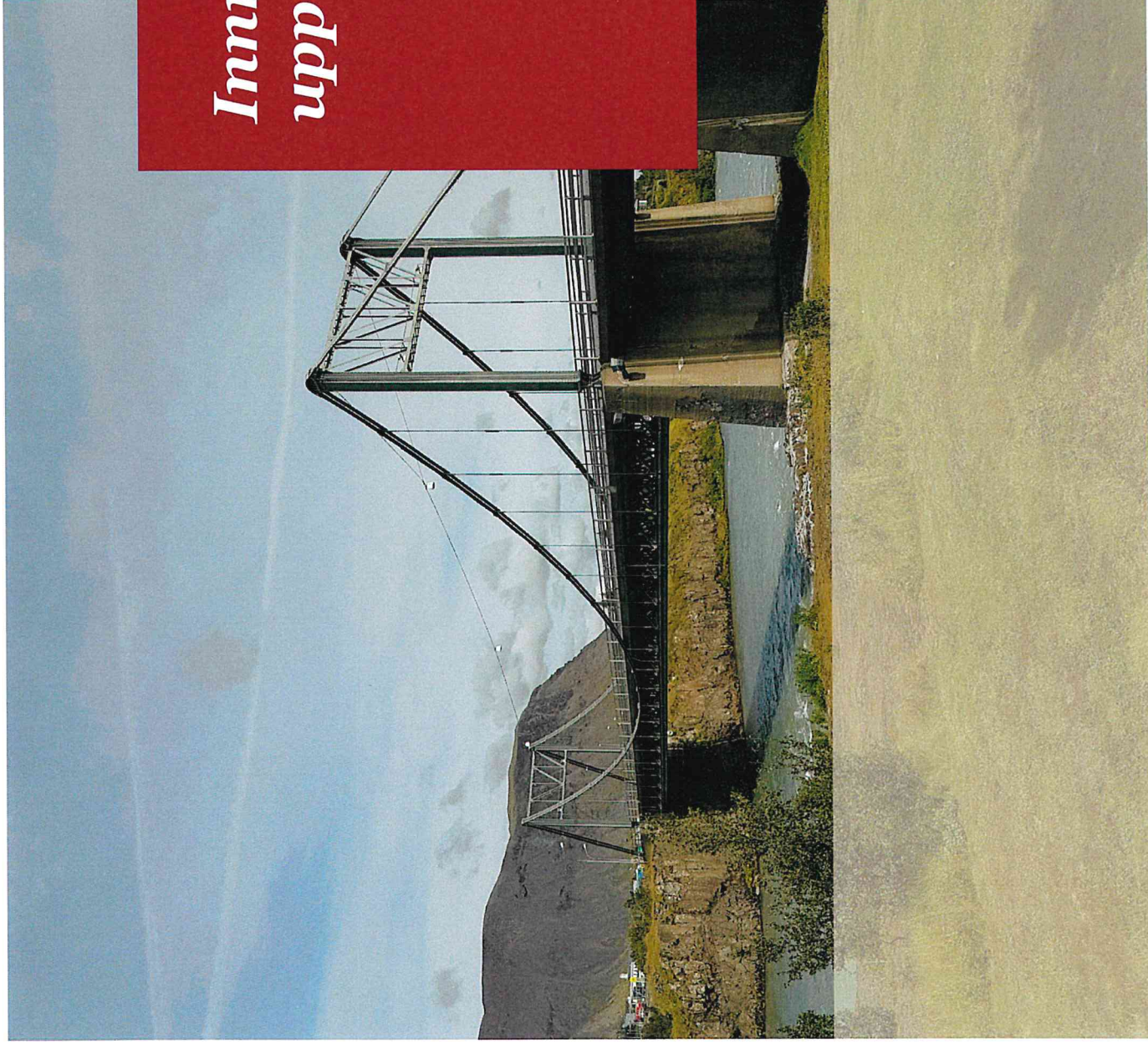
Í allri starfsemi er hættu á verulegum skekkjum vegna rangra eða sviksamlegra færslna. Eðlislæg áhætta vegna hættunnar á sniðgöngu stjórnenda gagnvart eftirlitsumhverfi er skilgreind sem veruleg áhætta í tengslum við endurskoðun allra félaga samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum.

PwC hefur þróað greiningaraðgerðir sem byggja á gagnasafninu í heild til þess að mæta eðlislægri sviksemisáhættu. Greiningar á færslum hjá Sveitarfélaginu Árborg tóku mið af áhættumati okkar og snéru m.a. að:

- Verulegum fjárhæðum
- Tímasetningum
- Óvenjulegum fjárhæðum

Innra eftirlit og upplýsingatekni

3

3. Innra eftirlit og upplýsingatækni

Innra eftirlit

Í tengslum við endurskoðun okkar öflum við skilnings á innra eftirliti sveitarfélagsins, sér í lagi um þá liði sem tengjast mikilvægum fjárhagsferlum og reikningsskil sveitarfélagsins byggja á. Innra eftirlit er skilgreint sem allar þær reglur sem komið er á og aðgerðir sem stjórn eða stjórnendur viðhafa til þess að tryggja að rekstrarleg markmið eða önnur markmið í starfsemi hveirrar rekstrareiningar náist. Traust innra eftirlit einkennist af því að vera vel skilgreint, beinast að tilteknum markmiðum og vera eðlilegur þáttur í reglulegri, daglegri vinnslu á hvaða sviði sem er.

Eftirlitsaðgerðir

Við höfum leitast við að afla gagna um skráða fjárhagsferla, áhættumat stjórnenda og eftirlitsaðgerðir til að mæta skilgreindri áhættu. Við höfum séð að talsvert er til af skráningum verkþátta og eftirlitsaðgerðir eru virkar á mörgum sviðum. Þó vantar nokkuð upp á að til sé skjalað mat á hættunni á rangfærslum og að eftirlitsaðgerðir séu skilgreindar til þess að mæta greindum áhættum. Gæta þarf formfestu í framkvæmd allra skilgreindra lykileftirlitsaðgerða þannig að hægt sé að staðfesta að þær hafi verið framkvæmdar.

Við prófum á eftirlitsaðgerðum kom í ljós að skjölum á rýni stjórnenda var ábótavant á nokkur sviðum.

Aðgreining starfa

Við viljum vekja sérstaklega athygli stjórnenda á áhættunni sem fylgir því að hafa ekki fulla aðgreiningu starfa í tengslum við meðferð fjármuna og bókhalds sveitarfélagsins.

Við skoðum á aðgangsheimildum á bankareikningum sveitarfélagsins kom í ljós að dæmi er um að einstaklingar hafi bæði millifærsluheimild ásamt því að hafa bókunaraðgang í fjárhagsbókhaldi sveitarfélagsins. Samkvæmt upplýsingum frá stjórnendum eru kerfi sveitarfélagsins þannig uppbyggð að erfitt er að ná fram fullri aðgreiningu starfa en verið er að vinna að úrbótum.

Í samtölum við stjórnendur hefur komið fram að þeir eru meðvitaðir um áhættuna sem þessu fylgir og fylgja eftir óeðlilegum færslum ef þær koma upp.

3. Innra eftirlit og upplýsingatækni

Upplýsinga- og öryggismál

Hluti af endurskoðun okkar hjá Sveitarfélaginu Árborg fyrir árið 2019 var að kanna umhverfi innra eftirlits upplýsingakerfa. Eftirlitsþættir í upplýsingaumhverfi hjá sveitarfélögum skipta verulegu máli við framkvæmd endurskoðunar.

Markmið okkar er meðal annars að skoða hvort hægt sé að reiða sig á eftirlitsþætti í upplýsingaumhverfi félagsins og afla þannig nægjanlegrar vissu um áreiðanleika fjarhagslegra upplýsinga sem byggja á upplýsingakerfum. Þannig er mögulegt að draga úr gagnaendurskoðun og treysta í auknum mæli á eftirlitsþætti í kerfunum.

Markmið tölvuendurskoðunar er einnig að veita stjórnendum hóflega vissu fyrir því að fyrirtæki hafi skilvirkar eftirlitsaðgerðir í tölvuumhverfi félagsins.

Breytingastjórnun

Við endurskoðun okkar á tölvuumhverfi sveitarfélagsins beittum við fyrirsögn til tölvudeildar Sveitarfélagsins Árborgar varðandi breytingar á tölvuumhverfi á árinu 2019. Við leggjum áherslu á að sveitarfélagið hafi eftirlit með breytingastjórnun sem þjónustuaðilar hafa umsjón með.

Aðgangsheimildir

Hluti af endurskoðun okkar er að fara yfir aðgangsstýringar í kerfum. Við fengum lista yfir notendur í bókhaldskerfi sveitarfélagsins og fórum við yfir hann með tilliti til aðgreiningar starfa og starfslýsinga notenda.

Við bendum á mikilvægi þess að skilgreina aðgangsheimildir með tilliti til starfssviðs notenda til að draga úr áhættu á óeðlilegum færslum.

Viðaukar

I: Staðfestingabréf stjórnenda

II: Aritun óháðs endurskoðanda

4

Viðauki I: Staðfestingabréf stjórnenda, afrit

PricewaterhouseCoopers ehf.
Austurvegi 56
800 Selfoss

Endurskoðandi: Ólafur Gestsson

27. maí 2020

Staðfestingarbréf þetta er lagt fram í tengslum við endurskoðun ykkar á ársreikningi Sveitarfélags Árborgar, stofnana sveitarfélagsins og félaga í eigu þess sem eru hluti samantekinna reikningsskila sveitarfélagsins fyrir tímabilið 1.1.2019 - 31.12.2019.

Markmið endurskoðunar ykkar er að láta í ljós álit á því hvort samantekinn ársreikningur Sveitarfélagsins Árborgar gefi glögga mynd af afkomu sveitarfélagsins á árinu, efnahag þess í lok ársins og breytingu á handbæru fé á árinu í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Við staðfestum eftir að hafa gert nauðsynlegar fyrirspurnir til að fullvissa okkur um að:

Ársreikningur

- Við höfum uppfyllt skyldur okkar, samanber ákvæði í ráðningarbréfi dags. 17. desember 2019, til að tryggja að ársreikningur Sveitarfélagsins Árborgar sé í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur og þá sérstaklega að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu, efnahag og breytingu á handbæru fé.
- Öll viðskipti hafa verið færð í bókhald og endurspeglast í ársreikningnum.
- Mikilvægar forsendur sem eru notaðar af okkur við reikningshaldslegt mat, þar með talið mat á gangvirði, eru við hæfi.
- Gætt hefur verið eðlilegrar varúðar við mat á einstökum liðum reikningsskilanna með tilliti til þekktrar tapsáhættu sem tengist viðskiptum innan tímabilsins eða stöðu á reikningsskiladegi. Þetta á sérstaklega við um mat stjórnenda á niðurfærslu viðskiptakrafna.
- Tekið hefur verið tillit til allra atburða eftir lok reikningsskiladags sem kalla á leiðréttingar og/eða skýringar í ársreikningi samkvæmt lögum um ársreikninga og settum reikningsskilareglum.
- Sveitarfélagið hefur staðið við og upplýst um alla gerða samninga sem hafa mikilvæga þýðingu fyrir reikningsskilin samkvæmt lögum og settum reikningsskilareglum.
- Sveitarfélagið hefur uppfyllt ákvæði skattalaga og allar skattskuldbindingar sem af því leiða koma fram í reikningsskilunum. Ekkert hefur komið fram sem bendir til þess að brot á skattalögum geti leitt til frekari skuldbindinga eða kostnaðar.
- Áhrif óleiðréttra mismuna á ársreikninginn, sem fram komu við endurskoðunina, bæði að hluta og í heild, eru óverulegir og hafa ekki áhrif á glögga mynd reikningsskilanna.
- Sveitarfélagið er lögformlegur eigandi allra eigna sem tilgreindar eru í efnahagsreikningi og á þeim hvíla engin veðbönd eða aðrar kvaðir umfram það sem fram kemur í ársreikningnum.

- Leiðréttingar á verulegum skekkjum fyrri tímabila sem hafa áhrif á samanburðarupplýsingar í ársreikningnum hafa verið færðar og upplýst um þær í samræmi við kröfur laga um ársreikninga og settra reikningskilareglna ef við hefur átt.
- Í ársreikningi koma fram allar upplýsingar sem okkur er kunnugt um og skipta máli við mat á rekstrarhæfi sveitarfélagsins, þar með talið allar aðstæður, atburðir, og framtíðaráform félagsins sem geta haft verulega þýðingu. Sveitarfélagið hefur einnig ásetning og getu til að grípa til nauðsynlegra ráðstafana til að tryggja áframhaldandi rekstrarhæfi ef við á. Í endurskoðaðri fjárhagsáætlun fyrir árið 2020 verður tekið tillit til mögulegra áhrifa COVID-19 faraldursins á rekstur sveitarfélagsins. Þrátt fyrir töluverða óvissu þá gerum við ekki ráð fyrir að áhrifin verði verulega á mat eigna eða rekstrarhæfi Sveitarfélagsins Árborgar.
- Allar skuldir og skuldbindingar félagsins gagnvart þriðja aðila þar með talið hvers konar afleiðusamningar og áhrif þeirra sem telja má verulegar koma fram í ársreikningnum.

Upplýsingagjöf

- Við höfum veitt ykkur:
 - Aðgang að öllum fjárhagsupplýsingum og öðrum gögnum sem varða reikningskilin og eru mikilvæg við gerð þeirra.
 - Viðbótarupplýsingar sem þið hafið óskað eftir vegna endurskoðunarinnar.
 - Óheftan aðgang að starfsmönnum sveitarfélagsins vegna öflunar endurskoðunar - gagna.

Sviksemi og fylgni við lög og reglur

- Okkur er ljóst að stjórnendur sveitarfélagsins bera ábyrgð á því að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti til þess meðal annars að koma í veg fyrir og leiða í ljós sviksemi.
- Við höfum gert ykkur grein fyrir niðurstöðu á mati okkar á þeirri hættu að á reikningskilunum séu verulegir anmarkar vegna sviksemi.
- Við höfum upplýst ykkur um alla þá vitneskju eða grun sem við kunnum að hafa um sviksemi sem gæti haft veruleg áhrif á sveitarfélagið eða reikningskil þess og snerta stjórn, stjórnendur og starfsmenn sem gegna mikilvægu hlutverki í innra eftirliti.
- Við höfum gert ykkur grein fyrir allri vitneskju sem við höfum fengið frá núverandi og fyrrverandi starfsmönnum, greiningaraðilum, eftirlitsaðilum eða öðrum aðilum um ásakanir eða grun um sviksemi sem gætu haft veruleg áhrif á reikningskil sveitarfélagsins.
- Við höfum upplýst ykkur um öll þekkt brot á lögum og reglum sem varða sveitarfélagið, eða grun um slík brot, og íhugað áhrif þeirra við gerð ársreikningsins.

Viðskipti við tengda aðila

- Við höfum upplýst ykkur um alla tengda aðila sveitarfélagsins, í hverju tengslin eru fólgin og öll viðskipti sveitarfélagsins við tengda aðila sem okkur er kunnugt um.

- Skýrt hefur verið frá öllum tengdum aðilum og öllum viðskiptum sveitarfélagsins við þá og gerð grein fyrir þeim í samræmi við kröfur laga um ársreikninga og settra reikningsskilareglna.

Málaferli og skuldbindingar

- Við höfum upplýst ykkur um öll yfirstandandi og möguleg málaferli og kröfur á hendur sveitarfélaginu, sem við höfum vitneskju um, og gætu haft áhrif á ársreikninginn. Áhrif þeirra ef við á hafa verið færð í reikningsskilin og skýrt frá þeim í samræmi við kröfur laga um ársreikninga og settra reikningsskilareglna.

Bæjarstjóri
Sveitarfélagsins Árborgar

Fjármálastjóri
Sveitarfélagsins Árborgar

Viðauki II: Áritun óháðs endurskoðanda

Áritun óháðs endurskoðanda

Til bæjarstjórnar Sveitarfélagsins Árborgar.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Sveitarfélagsins Árborgar fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma ársreikning fyrir A hluta starfsemi sveitarfélagsins og ársreikning fyrir A og B hluta. Hann greinist í skýrslu bæjarstjórnar og bæjarstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sveitarfélagsins á árinu 2019, efnahag þess 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur og að skýrsla bæjarstjórnar og bæjarstjóra hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda. Við erum óháð sveitarfélaginu samkvæmt ákvæðum siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi sveitarfélagsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi sveitarfélagsins árið 2019. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á álit okkar á ársreikninginn í heild sinni. Við látum ekki í ljós sérstakt álit á hverju lykilatriði fyrir sig.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Endurskoðunaraðgerðir

Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding A og B hluta Sveitarfélagsins Árborgar er 2.091,6 milljónir króna í árslok 2019 eða 11,1% af efnahag sveitarfélagsins.

Mat stjórnenda á fjárhæð lífeyrisskuldbindingar er lykilþáttur í endurskoðun okkar þar sem um er að ræða verulegan lið í reikningskilum A og B hluta sveitarfélagsins.

Lífeyrisskuldbindingin eru færð miðað við núvirði áætlaðra greiðslna til framtíðar. Stjórnendur byggja mat sitt á grundvelli tryggingafræðilegrar úttektar sem framkvæmd var miðað við lok árs 2019. Breyting skuldbindingarinnar á árinu er færð í rekstrarreikning.

Sjá nánar skýringu 1.11 um reikningsskilaaðferðir og skýringu 11 um lífeyrisskuldbindingar.

Stjórnendur Sveitarfélagsins Árborgar fengu aðstoð utanaðkomandi tryggingastærðfræðings til að reikna áfallna lífeyrisskuldbindingu í árslok.

Endurskoðun okkar á mati lífeyrisskuldbindingar fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

Við vorum í samskiptum við tryggingastærðfræðing og lögðum mat á hæfni og óhæði hans.

Við mynduðum okkur væntingar um stöðu lífeyrisskuldbindingarinnar miðað við þekktar stærðir s.s. launapróun.

Við fórum yfir útreikninga stjórnenda og tryggingastærðfræðings og bárum saman við væntingar okkar.

Við skoðuðum undirliggjandi gögn með úrtökum.

Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð bæjarstjórnar og bæjarstjóra á ársreikningnum

Bæjarstjórn og bæjarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Bæjarstjórn og bæjarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber bæjarstjórn og bæjarstjóra að meta hæfi sveitarfélagsins til áframhaldandi starfsemi og semja ársreikning sveitarfélagsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema mat þeirra sé að áframhaldandi starfsemi sé ekki möguleg. Bæjarstjórn og bæjarstjóra ber að setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og fjárhagsstöðu sveitarfélagsins.

Bæjarstjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álitum okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álitum okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sveitarfélagsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að sveitarfélagið verði ekki lengur rekstrarhæft.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirbyggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álitum okkar.

Við upplýsum bæjarstjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við bæjarstjórn að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Áritun óháðs endurskoðanda

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst bæjarstjórn um, höfðu mesta þýðingu á árinu 2019 og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lykilatriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Selfossi, 27. maí 2020

PricewaterhouseCoopers ehf.

Ólafur Gestsson
löggiltur endurskoðandi

© 2017 PricewaterhouseCoopers ehf. All rights reserved. In this document, "PwC" refers to the PricewaterhouseCoopers ehf, which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited. Each member firm is a separate legal entity. Please see www.pwc.com/structure for further details.